

Kirkeministeriet

Folketingets Kirkeudvalg
lov@ft.dk

Kirkeudvalget har ved brev af 12. februar 2020 (KIU alm. del – spørgsmål 26) bedt om min besvarelse af spørgsmål:

”Vil ministeren redegøre for reglerne for medlemmer af folkekirken ved de kirkelige handlinger, f.eks. ved begravelses- og bisættelsesceremonier, mulighederne for valgfrihed og rettigheder til at vælge deltagelse af præst, organist og kirkesanger herunder i henhold til generelle overordnede regler, og i hvilket omfang lokale regler kan træde i stedet, samt om medlemmet af folkekirken selv kan bestemme individuelt for hver af de tre funktioner i sidste ende?”

Frederiksholms Kanal 21
1220 København K
www.km.dk

Telefon 3392 3390
Telefax 3392 3913
e-post km@km.dk

Akt nr.: 90957

Dette akt nr. bedes oplyst ved henvendelse til Kirkeministeriet

Dato: 12. marts 2020

Svar:

Det fremgår af § 6 i lov om medlemskab af folkekirken, kirkelig betjening og sognebåndsløsning, at:

”Ethvert medlem af folkekirken har ret til kirkelig betjening af præsten eller præsterne for den menighed, hvortil medlemmet hører, jf. § 5. Sognebåndsløsere betjenes dog af den præst, til hvem der er løst sognebånd.

Stk. 2. Et medlem, der ikke har bopæl her i landet, har ret til kirkelig betjening af præsten for den menighed, hvortil medlemmet senest har hørt.”

For så vidt angår det nævnte eksempel vedrørende begravelse og bisættelse i folkekirken, følger det af § 5 i lov om begravelse og ligbrænding (begravelsesloven), at anmodning om foretagelse af begravelse eller ligbrænding skal fremsættes over for begravelsesmyndigheden. Begravelsesmyndigheden er sognepræsten i afdødes bopælssogn, jf. begravelseslovens § 6, 1. pkt.

Begravelsesmyndigheden afgør på grundlag af den fremsatte anmodning og under iagttagelse af reglerne i begravelseslovens § 8, om begravelse eller ligbrænding skal finde sted, og om en præst skal medvirke ved begravelseshandlingen (kirkelig begravelse), eller om denne skal forgå uden medvirken af en præst (borgerlig begravelse), jf. begravelseslovens § 7.

Af begravelseslovens § 8, stk. 2, fremgår, at ved afgørelse af, om begravelseshandlingen skal være kirkelig eller borgerlig, skal ønsket, som afdøde har fremsat efter sit fyldte 15. år efterkommes. Var afdøde ved sin død medlem af folkekirken eller et trossamfund uden for folkekirken, anses dette som et udtryk for, et ønske om kirkelig begravelse, medmindre det modsatte godtgøres.

Der kan fremsættes indsigelse mod begravelsesmyndighedens afgørelse af spørgsmålet om begravelse eller ligbrænding og spørgsmålet om kirkelig eller borgerlig begravelse. Kan begravelsesmyndigheden ikke tage indsigelsen til følge, skal begravelsesmyndigheden forelægge spørgsmålet for skifteretten, der træffer afgørelse ved kendelse, der ikke kan kæres, jf. begravelseslovens § 9.

Er det afgjort, at der skal ske kirkelig begravelse eller bisættelse, fremgår det af § 11, stk. 1 og 2, i begravelsesloven, at:

Akt nr.: 90957
Side 2

”Ved kirkelig begravelse fastlægges begravelseshandlingens forløb af præsten efter forhandling med den, der ønsker begravelsen eller ligbrændingen foretaget.

Stk. 2. Når en præst i folkekirken medvirker, skal begravelseshandlingen dog foretages i overensstemmelse med folkekirkens jordpåkastelsesritual. ”

I cirkulære om begravelse og ligbrænding er der i afsnit IV, pkt. 2a, fastsat regler om begravelseshandlingens forløb:

” [...] Ifølge lovens § 11, stk. 1, fastlægges begravelseshandlingens forløb i øvrigt af præsten efter forhandling med den, der ønsker begravelsen eller ligbrændingen foretaget. Ved denne bestemmelse er spørgsmålet om, hvorledes begravelseshandlingen – bortset fra jordpåkastelsen – i enkeltheder skal forløbe, henskudt til afgørelse ved forhandling mellem præsten og den, der drager omsorg for begravelsen. Under forhandlingen må der træffes aftale om, hvor jordpåkastelsen skal finde sted, om præsten skal tale ved begravelsen, hvilke salmer, der skal synges, om der skal anvendes orgelmusik samt eventuelt om medbringelse af faner. De ønsker, som fremsættes af den eller dem, der retter henvendelse til præsten om begravelsen, bør i videst muligt omfang imødekommes, men da det er den ved begravelsen fungerende præst, der er ansvarlig for begravelseshandlingens forløb såvel i kirken (kapellet) som på kirkegården, er det i tilfælde, hvor der under forhandlingen ikke opnås fuld enighed, præsten der tager den endelige bestemmelse. Dette gælder også med hensyn til afgørelsen af, om en lægmand bør have adgang til at tale i kirken, i begravelseskapellet eller ved graven, samt om det bør tillades, at vers, der er digtet til lejligheden, oplæses eller afsynges. [...] ”

Ved en kirkelig begravelse eller bisættelse i folkekirken er der således ikke nogen valgfrihed med hensyn til præstens medvirken. Som det fremgår af de gældende regler, aftales begravelseshandlingens forløb i øvrigt, herunder om der skal anvendes orgelmusik, med den præst, der er ansvarlig for begravelseshandlingens forløb.

Fælles for de kirkelige handlinger - dåb, konfirmation, vielse, kirkelig velsignelse af borgerligt indgået ægteskab og begravelse eller bisættelse - er, at der medvirker en præst, og at de kirkelige handlinger foretages i overensstemmelse med de ved kongelig resolution autoriserede ritualer for den kirkelige handling.

Medlemmer af folkekirken har således ret til kirkelig betjening ved en præst i folkekirken, men det er præsten, som er ansvarlig for forløbet af de kirkelige handlinger, og de anvisninger, som gives af præsten, skal efterkommes, jf. § 18, stk. 2, i lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m.

Joy Mogensen

Akt nr.: 90957

Side 3

/Kasper Hyllested